

אמתי בן-דוד
בית מדרש בכורי יוסף
הבורת חולין ובכורות, והדארת כשרות ובשר
בבית הכנסת שארית יוסף
ע"ש ר' בכור יוסף בן דוד ז"ל
רחוב הרב סורוצקין 24, ירושלים
מל. 053-3180967 Revadlim@neto.net.il דוא"ל (כטר)

בסייד, ירושלים עיה"ק תיו, י"ח באדר ב', יום ב' לסדר יאת אלה מהם תאכלו תשע"ו

מכתב תמיכה ותחילה

לכבוד מעלת מזכי הרבים, גיבורים לעמוד בפרצות הכשרות על משמר טהרת שולחן ישראל
חברי אגודת מסורת טהלת עופות תכ"ץ, בני-ברק יע"א

זה קרוב למאתיים שנה מובאים ממרחקים ממזרח וממערב, מיני תרנגולים בעלי שיניים באבריהם ובתוארם, וכבר אז היתה כל הגולה כמדורת אש עת נחלקו בהם גדולי הדור ההוא, האם שייכים למין התרנגול שיש לנו מסורת עליו, או שזקוקים למסורת בפני עצמה כפי שהצריכו חכמינו הפוסקים לכל עוף חדש הבא לפנינו (ראה שו"ע יו"ד סי' פב ודרכי תשובה שם). ובמשך כל השנים הללו, מגדלי העופות וחכמי הטבע המשיכו לערב ולהכליא את מיני התרנגולים הקרובים והרחוקים, עד שכבר בזמנו של הרב ערוה"ש כתב (בהלכות כלאים סי' רצ"ו [ב] סעיף ט, והובא בדרך אמונה הלכות כלאים פ"ט ס"ק לו) שנתערבו בתרנגולות שלנו והרי הן כמין אחד.

ובימינו ממשיכים בהכלאות לשם השבחת הבשר והביצים, ושכללו את השיטות גם באופן מלאכותי שיכול להניב תוצאות אפילו מבעלי חיים אחרים הטמא והטהור יחדיו, ואין אתנו יודע עד מה, ומי ילד לי את אלה, כי עושים במחשך מעשיהם ואין מי שיאמר למשחית הרף.

והנה קמו ונתעדדו תלמידי חכמים יראי חטא ויצאו לחפש ברחבי תבל אחר עופות שלא עלה עליהם עול ההכלאות, ויגעו ומצאו בארץ צפון בכפרים הנידחים שבמדינת בלגיה, את מין התרנגול היפה הקרוי **בראקל**, שעד כמה שידיעת אנשי דורנו מגעת, נשמר טוהר מינו על ידי מגדליו בקפדנות ובדקדוק, ומשמרים מין זה כבר למעלה ממאה שנה כדי לחזות ביופיו, ומשגיחים המגדלים ומקפידים זה על זה שלא להכליאו כדי שלא תשנה צורתו, ורגליים לדבר וניכרים דברי אמת שאין אומן מרע אומנותו, ועוף זה לא נתערב עם שונים, ובמשפחתו לא נתערב זר לפחות עד קרוב לזמן שבו החלו להביא העופות השונים ממקומות רחוקים.

והראוני את התרנגולים הללו, מהזן הקרוי **סילבר בראקל** שנוצות גופו משובצות בפסי שחור ולבן וצוארו כולו לבן, ומהזן הקרוי **גולדן בראקל** שנוצות גופו משובצות בפסים בצבעי זהב וחום וצוארו כולו זהוב, וראיתי שיש בהם סימני התרנגול שמנו חז"ל והפוסקים. בפרט מה שאמר על קול הזכר (ברכות סי' ע"ב ועירובין ג' ע"ב ויומא כא ע"א), וקול הנקבה (שמי"ר טו, תדב"א פ"ל), ועל שלשת הצבעים המצויים בנצותיו (ע"ז יד ע"ב), ועל התנחנותו (ביצה כח ע"ב ושבת עז ע"ב ושמי"ר מב ט' ושחש"ר ד יח), ועל נקיו (ב"ק יז ע"ב ופיהמ"ש להרמב"ם פ"ב מ"א), ועל ביציו (שבת ל ע"ב ודף פט ע"ב ובכורות ח ע"א), ועל כרובלותו (שבת קי ע"ב), ועל אכילתו (יומא עה ע"ב), ועל מזונו (ב"ק פב ע"ב), ועל צואתו (שבת קכא ע"ב), ועל כנפיו (ב"ב צט ע"א ורשב"ם ורגמ"ח, תנחומא תוריע ח), ועל רגליו (במד"ר יט ג), ועל אצבעותיו (רמב"ן חולין סב ע"ב), ועל דירתו (ב"ב יא ע"ב, שבת קמו ע"א ופי' הר"ח), ועל מקום לינתו (שבת לה ע"ב ורש"י ודף עז ע"ב), ועל שכיחות גידולו בבית האדם (רא"ש יומא פ"ח כג). ומה שערער קצת מהלומדים על צבע הרגליים, נראה שאין בזה שום ריעותא, שלא מצאנו דיון בצבע הרגליים אלא רק באווזות ושו"ת האלף לך שלמה יו"ד סי' קלו) וביוני בר (שו"ת אבני צדק מסינעט יו"ד סי' כט).

וכן ניתחתי את גופו ובחנתי את איבריו, וראיתי שהם ממש כתואר איברי התרנגול שתיארו חז"ל, וכתואר איברי העוף המוכרים לנו. ולא מצאתי בהם מהטריפות המצויות בעופות שלנו (ריאותיו נראו בריאות מאד, וצומת הגידים שלו היה חזק ביותר, וגבעול הטבור במעיו היה סגור היטב).

ולפיכך ראוי והגון ליראי השם להתחיל לגדל מין זה גם בשאר ארצות לצורך אכילת בשר ולהטלת ביצים. וכמובן צריך להמשיך לשמור ולהשגיח היטב שלא יערבו בו מעתה מינים וחומרים אחרים, וכן לשים לב לשינויים העלולים לחול בו לאחר שיתרגל לתנאי הגידול בארצות אלו ויתחיל גידולו להיות תעשייתי והמוני (שהרי המגדלים המסחריים ירצו לפטמו במהירות ולזרז הטלת ביציו).

החותם בתפילה ובצפייה לעתיד

אמתי בן-דוד

בהם משום שאלות כשרות, הי' תחילתם, בבתי גידול של נכרים בחו"ל ללא כל זיקה והתייחסות לשאלות ההלכה, והן בענין האיסור של הרכבת מין בשאינו מינו, והן בשאלת מה דינם של בני הכלאים, ומשם הועברו לאר"י, והן העופות המורכבים בעצמם, כדי לגדל אותם כאן, והן השיטות להרכבה, מבלי שמאן דהוא ירגיש במורכבות ובשאלות החמורות שנתעוררו מזה, וכל שכן שלא על פי הוראת תלמיד חכם או פוסק.

זה לשון תשובת שכט חלו' (להרב חפוסק הגדול ר' שמואל חלוי ואונגר זצ"ל חלק י' סימן קצ. ... והיות כי הדברים נמסרים כחיוס ביד מגדלי העופות שאין להם שום ידיעה בשם זה גם אם הם שוטרי תורה ומצות ומכ"ש האחרים שרחוקים מזה, א"כ דבר חסור לפנינו שמתעוררים סינים שאינם בדוקים במהרתן עם הסינים הטקובלים, ונמכרים ונשחטים הגידולים אח"כ בתור עופות במסורה בלי להרגיש. -הרי לך בפירוש שאין כאן מסורת!

בכמה שו"ת (בגן שו"ת חתם סופר חלק ב' (י"ד) סימן ע"ה, שו"ת מנחת יצחק חלק ח' סימן ל"א, וכן בדרכי תשובה סימן פ"ב טובאים כמה פוסקים בזה) נדון אם יש תערוכות של זכר ממין טמא או ממין שאין עליו מסורת מה דינו, המדובר בתשובות אלו, שהאם ודאי טהורה, אבל בעופות אלו שאנו דנים עליהם אין כל ידיעה שהאם טהורה כדלעיל, ואדרבא הדבר ברור שגם האם היא מורכבת מן העופות שאינם נאכלים, (כמבואר באילן היותסין המצורה, שבין אם צר יסין הוא האב וצר שמאל היא האם ובין אם להיפך הרי האם היא או בת "קוצ'ין" או בת "פלאי" "אסילי" "אינגליש גייס" שכולם הם טמאים (ל"ו)).

ובתשובות אבן ישראל (לר"י, י' פישער זצ"ל) חלק ח' סימן נ"ה פוסק ח"ל, אלא אם דק"ל דזה חזק גורם מותר, מ"מ לבתחילה אסור וכו' ואם בן בודאי צריך להזהר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא לשחיטה רק עופות שלא נולדו מתערוכת הסינים, ואז מטייל יפסיקו כל הדברים האלו מה שמעריכים עופות טמאים עם מהורים, אחד שיראו שאינו תולך במסדר. וכל זה כתבנו לפי מה שאמרו השואלים שהזכר הוא העוף הטמא, אולם אחרים טוענים שהנקה היא העוף הטמא, אם בן בודאי כל הגולדים הם עופות טמאים, וכו', עיין שם. ובענין שלא לשחוט את בני הכלאים ראה גם שו"ת שכט חלו' חלק י' סימן ק"ג. זה לשונו: על בן עלינו להתעורר ולעמוד בהשגחה חמורה שלא להביא לשחיטה עופות רק ממקור שהוא בדוק מחשש תערוכת סינים, ושהאפרוחים גדלים רק ממין שהמסורה ברורה בלי פקפוק בין מצד הזכר ובין מצד הנקבה, - וחש"ת יצילנו ממבטולים ופגיעה ח"ו בקדושת ישראל. עכ"ל. הרי לך שהרבה הניל פסקו שנפסק המסורת!!

הנה מעתיק להלן כמה ידיעות על תרגולי הפטם (הבשר) שבהם מפטמים אותנו, מן הגלולים די לנו לאסור, וכל שכן ממה שנשאר בסוד, והשופט בצדק ישפוט האם הם נאכלים במסורת?

בס"ד יום א' דברים ער"ח מנחם אב תשע"ז.

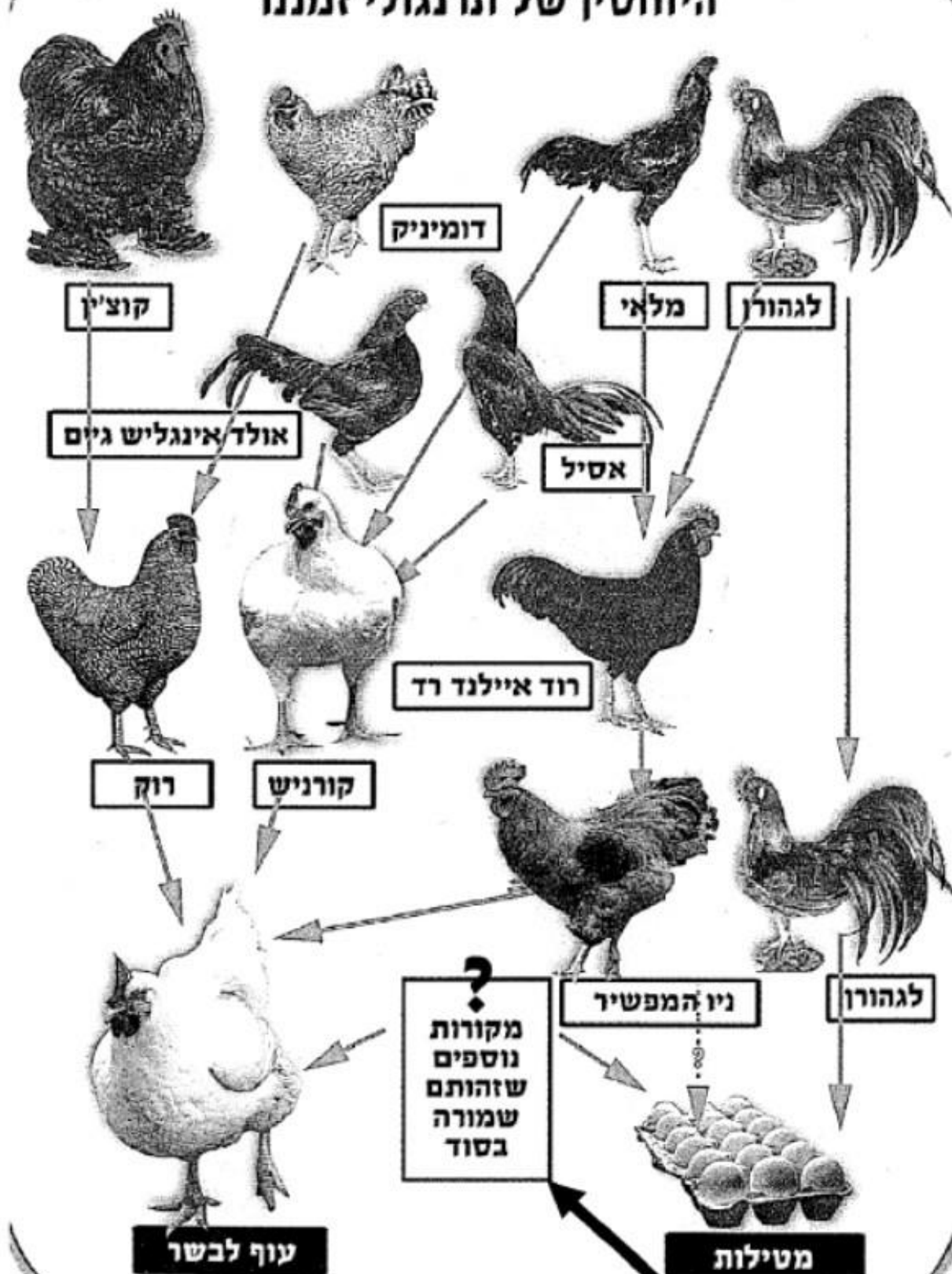
היות שנתפרסם ברכים טבת טאת הרב משה בראנסדארפער שליט"א אל הרב אברהם בער ליטמאנאוויטש שליט"א.

אין אני מפלפל בהלכה כי אם במציאות הדברים: לכן חנני מפרסם את מה שידוע לי, (זה לשוני במאמר שנתפרסם בקובץ 'קול יהודה' קובץ ז') וכדי להסיר טענות שמשמיעים לנו, כגון: "מסתמא גם אז הי' עפ"י הוראת חכם", או "שלא להוציא לעז על אבותינו שאכלו עוף טמא ח"ו". חנני מעיר עוד נקודה חשובה מאד כדלהלן: שעד לפני כחמישים שנה הי' אפשר לראות את העופות בחצירות ליד הבית, והגידול הי' באופן פשוט שנופסם לפעם שחטו אחדים מהם, וחלק מהבצים לקחו לאכילה, ועל חלק מהבצים הושיבו תרגולות להמשיך מהם דורות, (וכמו שעדיין אפשר לראות זאת בכמה ערים) (ממש ואין להחליף בכפרים) במזרח איראפא שכמעט בכל חצר ישנם כמה מיני עופות, (וגם מי שלא גידל בעצמו ראה אצל שכניו או יצא לשוק וקטן תרגולים טאת הכפריים היום שבאו למכור את סחורתם מבלי לחקור מאין באו התרגולים, ומי הם אבותיהם? בלא הי' או כל חשש שהרי ראו שה תרגול או תרגולות ולא נצרכו ליותר מזה כי הי' מאד סובר צורת התרגולים), (ר' משה אינו זוכר שכבתי אונגריין בירושלם גידלו בחצירות תרגולים) וכולם ראו התנהגותם וצורתם וכל אחד הי' בקי להבחין בין סוגי העופות, וידעו איזה מהם אינם נאכלים (אסור נא חיוס לת"ח גדול, קניתי פערל האן (תרגול הפנינה) האם מותר באכילה או לא והוא יענה לך. מה זה פערל האן???) או כן נאכלים, וגם הרבנים והחכמים ראו אותם והכירו בהם היטב, לא כן כהיום, הרי גידול העופות וגם שאר הבעלי חיים לאכילה הם גידול נפרד מהבעלי חיים לרבייה, והעופות שמטילים הביצים לאכילה אין האמהות (העופות) ראוים לאכילה רק ע"י הדחק, והעופות שמטילים הביצים להמשיך מהם דורות הם גידול נפרד אחר, וכל אלה מרוחקים מעיני מי שאינו עוסק בזה, ובפרט הטעכטאלאגיא של הרכבת התערוכות ממני העופות הם ממש בגדר סוד מסחרי, אבל זה שהם מערבים מיני עופות שונים כן ידוע, וגם מתפרסם על ידם, וגם מי שעוסק בגידול ביצים אין יודע מה שנעשה בבתי גידול העופות, לכן מגדל העופות לאכילה אינו יודע מה נעשה אצל מגדלי העופות (האמהות) להמשיך מהם דורות, כי אם ידיעה קלושה, ובודאי שאין תלמיד חכם שידע בברור מה נעשה שם, ואיזה עופות מותר להרכיב זה עם זה, ואיזה אסור! ומה היא צורתם של העופות שמהם מרכיבים את מה שאנו רואים בשוק, האם הם משונים מן העופות עם מסורת? או שהם מתדמים לעופות עם מסורת? או מתדמים לטמאים! האם הם דורסים! או אינם דורסים! או כל ספק אחר שמתעורר מחמת הטעכטאלאגיא החדשה, ולפני עשרות שנים בערך בשנת תשכ"ד או קצת יותר מוקדם, שהתחילו לעשות את ההרכבות האלו שיש

לעומתם תרנגולי ה"בראקלי" שהובאו ממדינת בעלגיא, שהי' שם ישוב יהודי מאז מקדם, וגם אבי אביו של ר' משה גר שם לפני המלחמה הנוראה וססתמא גם הוא אכל סתרנגולים אלו, והדבר נחקר היטיב זה כמה שנים (מאז שנת תש"ם) ונמצא שאין בהם שום חשש תערובות, ואין בהתנהגותם שום חשש "דורס".

אדרבא יענה נא הרב משה בראנסדארפער שליט"א האם עוף ה'קוצ'ין' ה'אסיל' ה'אינגליש גיים' וה'מלאי' שהם מאבות ואסחות תרנגולי הפסח, צורתם בצורת תרנגולים כשרים? מלבד מה שהם משונים במבנם שהם בעלי מלחמה (ואולי הם הדורסים לשיטת התוסי' כי הם תולשים בשר. ואוכלים בעוד אויבו חי) ועיקר מזונם מן החי.

היוחסין של תרנגולי זמננו

אילן היוחסין והחסבר שלממת, העתק מקונטרס 'מן השורש' שנת תשס"ו

שים לב למה שכתוב כאן!!

קצת הסברים על העופות הנ"ל באילן היוחסין של תרגומי זמנינו:

מלאי: יש קוראים לו "מאלאווי": עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) שמקורו מחלק תבל "אסיא". בעל תכונות יחודיות: רגליים ארוכות, גולגולת רחבה, צוואר ארוך, צורה מיוחדת של הגוף, מקור קצר, כמעט ואין כרבולת, ואין דלדולי בשר מתחת לראש,

--חוקר הטבע טמעניק (מלפני במאה החמישים שנה) היי משוכנע שהעוף ה"מלאי" לא מתיחס לאותם המקורות של שאר מיני עופות הבית, ויש הוכחה לטענה זו בכך שיש להם מערכת עיכול המיועדת לעכל מאכל מן החי (דהיינו שאין להם "זפק" או שהזפק קטן מאד ובמעט שאיננו) בניגוד למערכת המיועדת לעיכול זרעים כבשאר העופות ממשפחת התרגוליים--

אסיל: עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) שמקורו "הודו" דומה ל"תרגול המלאי", (מקור הידיעה – בטאון החברה של העוף הבר האסיתאי שנת תשס"ג)

אנגלי ישן: (למעלה בשם "אולד אינליש גיים"): עוף המיועד ללחימה (תרגול קרב) מאנגליא, בעל כרבולת קטנה יחסית.

נוי המפשייר: (מפותח מזן) ירוד איילנד רד' מקורו בארה"ב ממכלוא הונים (תוצאה מתערובת הונים) מלאי ילגהורף ועוד זנים מאסיה (י"א יקוציף ויזווא')

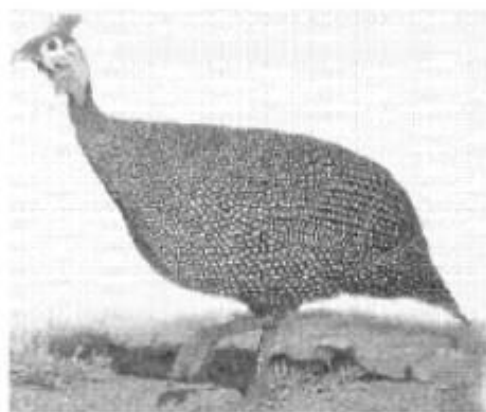
(מקורות: מאמרים מתאוניוורסיא של אילינוי, ומהאוניוורסיטא של אוקלהמא, וספרי הסנדרטים הרשמיים של ארה"ב ואנגליא), עד כאן העתק מהקונטרס.

גם העוף הנקרא "קוציין" אינו נראה כעוף הנאכל במסורת!
הנני חותם בצער על שהוכרתי לצאת בגלוי

למה ציפסר

ולסוחרים שמפחדים שתאבד מסחרם יאמר. שאין טמה לפחד כי עופות אלו יקרים ביותר מ 10 \$ (2½ \$) מעופות הפסם ולא יקנו מהם, רק המהדרים בכשרות באמת.

וליושבי הר הנעלד (ארה"ב) יאמר שאלו שעשו את הזהב לבעל לא יגעו בעופות אלו כלל!
כי בזה זוכים את תועבתם לעיניהם. וד"ל

פערל האן (תרגול הפנימה) היי מוכר מאד באונגטרין